

Az Öntészeti Tanszék dísztárgyai, keletkezésük története. A TEMPUS-tál

A Miskolci Egyetem Öntészeti Tanszékén, a műhelycsarnok lehetőségeit kihasználva, szinte a tanszék megalakulása óta öntenek dísztányérokat, dísztálakat. A végzős öntő évfolyamok hallgatói készítenek emlékül maguknak öntött tálát egy-egy régi, a 19-20. század fordulójáról származó díszöntvény natúr mintaként történő beformázásával, amelynek középső kerek részébe az aktuális emlékszavakat is beleöntik.

Komolyabb minták készítésére a tanszéken tevékenykedő *dr. Jónás Pál* okl. kohómérnök, adjunktus vállalkozott, akinek kezügyességét, művészi érzékét számos emléktárgy (dísztányér, dísztál, plakett) mintájának elkészítése, ill. a tárgyak öntött és szépen kikészített változatai dicsérik.

Ezek a korlátozott számban, legtöbbször öntöttvasból készült tárgyak az Egyetem, a Kohómérnöki Kar vagy az Öntészeti Tanszék egy-egy jeles eseményéhez kötődnek, de ilyen emléktárgyak készültek akkor is, ha a tanszék vezetői, oktatói, az őket meglátogató jeles személyiségek, külföldi professzorok, vendégek részére ajándékot nyújtottak át, hogy az a vendégeket otthonukban vagy munkahelyükön is emlékeztesse a miskolci egyetemen töltött napokra. Természetesen ilyen dísztányérokat, emléktárgyakat vittek a tanszéki kiküldetésben külföldön járt oktatók is, jó néhányszor az egyetem vezetői is.

Sorozatunkban ezekről a dísztárgyakról adunk bővebb információt.

A képen látható, szép kivitelű öntöttvas tál 1994-ben készült, tervezője és mintájának készítője szintén *dr. Jónás Pál* volt. Ekkor fejeződött be a Miskolci Egyetem Öntészeti Tanszéke, az Aaleni Műszaki Főiskola, a Delfti Műszaki Egyetem és a Limericki Műszaki Egyetem hároméves, közös TEMPUS-projektje (JEP 2160).

A dísztál 250 mm átmérőjű, tömege 1250±50 gramm, átlagos falvastagsága 2,5 mm. Egy példányát az Öntödei Múzeum is őrzi. A talpára öntött dísztál szélén a TEMPUS-projektben résztvevő intézmények nevei vannak feltüntetve. A középen látható embléma TEMPUS felirata alatt a JEP 2160 szöveg látható. A központi embléma körül a TRANS EUROPEAN MOBILITY SCHEME FOR UNIVERSITY STUDIES felirat olvasható.

■ 1. ábra. Az 1994-ben készült, öntöttvas Tempus-tál

A TEMPUS-projekt megfogalmazott célja a hazai nyomásos öntészeti oktatás elméleti színvonalának fejlesztése és tárgyi feltételeinek bővítése volt. Ennek érdekében az Öntészeti Tanszék két oktatója (*dr. Tóth Levente* egy. docens és *dr. Dül Jenő* egy. docens) 1991–94 között megszakításokkal, de összességében több mint egy-egy évig tanulmányozták az Aaleni Műszaki Főiskolán folyó nyomásos öntészeti oktatást, és gyűjtötték az anyagot a Nyomásos öntés című tantárgy egyetemi jegyzetének megírásához.

A *dr. F. Klein* aaleni professzor és *dr. Szalai Gyula* tanszékvezető által irányított hároméves projekt keretében több mint száz magyar egyetemi hallgató, oktató és üzemi szakember töltött el hosszabb-rövidebb időt a társintézményeknél, továbbá a TEMPUS-projektet támogató korszerű külföldi nyomásos öntödékben, ahol bővítették szakirányú ismereteiket. A társintézmények professzorai 1992–94 között évről évre egy-egy hetes továbbképzéseket tartottak Miskolcon a nyomásos öntészet időszzerű kérdéseiről.

Az előadássorozatokon *dr. F. Klein* minden alkalommal, *dr. H. Nieswaag* (TU Delft), *dr. Hileri* (U. Limerick) és *dr. L. Katgerman* (TU Delft) egy-egy alkalommal tar-

tott előadást a hazai nyomásos öntödék szakembereinek és egyetemi hallgatóknak.

A Miskolci Egyetem Kohómérnöki Kar öntészeti ágazatán a TEMPUS-projektet megelőzően a nyomásos öntészet oktatása a Fémöntés című tantárgy keretén belül történt. A féléves tantárgy keretében a rendelkezésre álló idő első felében a könnyűfémek, a színes- és nehézfémek gravitációs öntésének, a második felében a nyomásos öntésnek az oktatására került sor. A tárgy a TEMPUS-projektet követően önálló tantárgyként, a Fémöntés és a Nyomásos öntés elmélete és gyakorlata címen került oktatásra.

A nyomásos öntészeti oktatás tárgyi feltételeinek javításához a TEMPUS-projekt végén az Öntészeti Tanszék egy DAV 40-es melegkamrás nyomásos öntőgép birtokába jutott, így a gyakorlati oktatás feltételei is megteremtődtek.

Másik fontos eredmény, hogy a TEMPUS-projekt időtartama alatt a társintézmények között kialakult együttműködésnek köszönhetően a közösen végzett kísérletek, vizsgálatok feldolgozásával az elmúlt években az Aaleni Műszaki Főiskolán és ME Öntészeti Tanszékén készült két PhD-disszertáció sikeres megvédésére is sor került.

✍ L.K.K. – J.P.